

MUZEALNICTWO I DOKUMENTOWANIE HISTORII OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

MUSEUMS AND DOCUMENTATION OF HISTORY OF FIRE PROTECTION

Charakterystyka działalności

Centralne Muzeum Pożarnictwa w Mysłowicach zostało udostępnione społeczeństwu 15 września 1975 r. Zasięg działania placówki obejmuje obszar całego kraju. 10 listopada 1995 r. Centralne Muzeum Pożarnictwa przejęło od Oddziału Regionalnego PTTK w Poznaniu Wielkopolskie Muzeum Pożarnictwa w Rakoniewicach jako swój Oddział Zamiejscowy.

Zgromadzone w muzeum eksponaty obrazują dzieje polskiego ruchu pożarniczego, nie-rozerwalnie związanego z humanitarną służbą strażaków. Historia tworzy fundamenty do budowy przyszłości, dlatego jednym z głównych celów jest kontynuacja dzieła tworzenia nowoczesnej i wyspecjalizowanej placówki muzealnej. Chcemy zbudować nowy wizerunek polskiego muzealnictwa na miarę europejską. Celem kolejnych etapów rozwoju CMP będzie pozyskanie środków materialnych na jego dalszy rozwój. Kolejnym przedsięwzięciem placówki będzie koordynacja działalności funkcjonujących w kraju placówek muzealnych, izb tradycji o charakterze pożarniczym w zakresie: gromadzenia, opracowywania dokumentacji zbiorów, ich konserwacji i eksponowania. W szerszym zakresie będą prowadzone prace badawcze, które przede wszystkim uwzględnią wyposażenie techniczne jednostek oraz budownictwo strażackie. Celem muzeum jest trwała ochrona dóbr kultury obrazujących historyczny rozwój ochrony przeciwpożarowej, informowanie o wartościach i treściach gromadzonych zbiorów, upowszechnianie podstawowych jej wartości historycznych oraz kształtowanie wrażliwości poznawczej i estetyki, a także umożliwienie kontaktu ze zbiorami. Placówka działa na podstawie ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach oraz zarządzenia Nr 2 Komendanta Głównego PSP z dnia 10 lutego 1993 r. w sprawie utworzenia Centralnego Muzeum Pożarnictwa w Mysłowicach i nadania mu statutu.

Dyrektorem muzeum jest mgr inż. Adam Szkuta. Z dniem 31 września 2007 r. zlikwidowano wszystkie etaty funkcjonariuszy pożarnictwa w muzeum.

Z dniem 1 stycznia 2006 r. uchwałą Rady Miasta z dnia 29 grudnia 2005 r. w miejsce prowadzonego przez CMP Działu Historii Miasta utworzono Muzeum Miasta Mysłowice jako samodzielną jednostkę samorządową. W roku 2007 Muzeum Miasta Mysłowice przeniosło ekspozycję hal wystawowych IV i V na piętro.

W 2007 roku pozyskano unijne środki finansowe w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego woj. śląskiego (pkt. 1.4 – „Rozwój turystyki i kultury”) na dokończenie rozbudowy muzeum.

nie usuwam tych zdań - to są istotne treści - czy na pewno je wyrzucić, czy może jakoś przededagować?

Na cele wystawiennicze zakupiono nowe gabloty, w których prezentowany jest zbiór hełmów strażackich od przełomu XIX i XX po czasy współczesne. Istotną płaszczyzną w działalności muzeum w 2007 r. obok podstawowych statutowych zadań w zakresie popularyzacji historii pożarnictwa w społeczeństwie była realizacja zamierzeń związanych z kontynuowaniem inwestycji, rozbudowy i remontów. Prowadzono wewnętrzne prace wykończeniowe sali audiowizualnej. Uzupełniono wyposażenie sali wraz z powiększeniem estrady, zamontowano oświetlenie oraz kabiny tłumaczenia symultanicznego. Została ona oddana do użytku w końcu 2007 r. Sala audytoryjna – Centrum Kongresowe wyposażone w nowoczesny sprzęt techniczny stworzy warunki do organizowania spotkań, zjazdów, kongresów o różnej tematyce.

Wykonano modernizację kotłowni oraz elewację wraz z ociepleniem hal IV i V. W hali nr I wymieniono witryny okienne. Z zaplanowanych projektów nie udało się zrealizować projektu zagospodarowania terenu wraz z małą architekturą, oświetleniem, ogrodzeniem i zielenią. Projekt zagospodarowania został zlecony, lecz z uwagi na konieczność wcześniejszego wykonania dokumentacji geodezyjnej – co w chwili obecnej zostało wykonane, zostanie odebrany w styczniu 2008 r. i będzie realizowany.

Centralne Muzeum Pożarnictwa jest jedyną placówką tego typu w kraju o tak szerokim zasięgu terytorialnym. Działania podejmowane przez muzeum służyły przede wszystkim prezentowaniu społeczeństwu dorobku ochrony przeciwpożarowej od czasów najdawniejszych po współczesność, co potwierdziły wystawy okolicznościowe. Zorganizowano sympozja naukowe poświęcone działalności Państwowej Straży Pożarnej oraz Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego.

Działalność wystawiennicza i organizacyjna spotkań oraz uroczystości nie ograniczała się tylko do działań z zakresu ochrony przeciwpożarowej. Pragnąc zaspokoić różnorodne zainteresowania społeczeństwa, placówka organizowała również wystawy o tematyce umożliwiającej poznanie regionu. W 2007 r. kontynuowano współpracę ze Stowarzyszeniem Osób Niepełnosprawnych „Skarbek” w Mysłowicach, organizując dla nich dwa turnusy wakacyjne (lipiec – sierpień) na terenie obiektu oraz wystawę prac plastycznych wykonanych w czasie pobytu tej grupy.

W 2007 roku Muzeum Pożarnictwa w Rakoniewicach dzięki współpracy dyirekcji z burmistrzem i władzami Rakoniewic udało się pozyskać środki na dokończenie wyposażenia sal wystawowych w gabloty w nowym budynku muzeum. Wyposażono gabloty i szafy archiwalne tzw. Galerię na Strychu. Galeria na Strychu jest pomieszczeniem, w którym prezentowane są wystawy czasowe. W głównym budynku muzeum na parterze i pierwszym piętrze balkonowym wymieniono stare, ponad 30-letnie, gabloty na nowe. Do wymiany pozostały gabloty na drugim piętrze budynku głównego muzeum. W 2007 r. wykonano szereg prac dokumentacyjnych, które pozwoliły na profesjonalne zagospodarowanie sprzętem.

Zainteresowanie historią ochrony przeciwpożarowej potwierdzają częste wizyty gości zarówno w Centralnym Muzeum Pożarnictwa, jak i w Wielkopolskim Muzeum Pożarnictwa w Rakoniewicach. W 2007 r. obydwie placówki zwiedzali słuchacze szkół pożarniczych z Bydgoszczy, Częstochowy, Krakowa i Poznania oraz z ośrodków szkolenia PSP z Opola i Krakowa. Wśród zwiedzających było także wielu gości z zagranicy, m.in. z Włoch, Francji, Holandii, Litwy, Niemiec, Rosji, Ukrainy i Węgier. W 2007 r. Centralne Muzeum Pożarnictwa wraz z Wielkopolskim Muzeum Pożarnictwa zwiedziło 26 961 osób.

W okresie ferii zimowych i wakacji letnich, a także w Dniu Dziecka wstęp do placówki był wolny. Z wolnego wstępu przez cały rok korzystały również osoby specjalnej troski i dzieci do siedmiu lat. Ponadto wstęp wolny, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, obowiązywał w Centralnym Muzeum Pożarnictwa w niedzielę, a w Wielkopolskim Muzeum Pożarnictwa w czwartki.

Promocja muzeum

Publikacje i wydawnictwa

- *Muzealnictwo i dokumentowanie historii ochrony przeciwpożarowej*, w: *Biuletyn Informacyjny PSP za rok 2006*, Warszawa 2007, s. 166-172.
- Informacje o wystawach i formach działalności Centralnego Muzeum Pożarnictwa i Wielkopolskiego Muzeum Pożarnictwa w prasie: „Przegląd Pożarniczy”, „Strażak”, „Gazeta Wyborcza”, „Dziennik Zachodni”, „Życie Mysłowic”, „Gazeta Poznańska”, „Głos Wielkopolski”, „W akcji”.
- *Zbiór dokumentów z okresu tworzenia ustaw o Państwowej Straży Pożarnej i ochronie przeciwpożarowej z lat 1990-1992*, red. Bożena Paduch, Mysłowice 2007, (nakład 500 egz.).
- Bożena Paduch, *Wybrane akcje ratowniczo-gaśnicze w latach 1992-2007*, Mysłowice 2007, (nakład 600 egz.).
- Kalendarz biurkowy na 2008 r., zdjęcia, opracowanie Bożena Paduch, (nakład 1000 egz.).
- Kalendarz listkowy na 2008 r., projekt Sylwia Kubica, (nakład 1000 egz.).
- Materiały promocyjne i reklamowe:
 - widokówki CMP, trzy rodzaje (nakład 4000 egz.),
 - folder informacyjny CMP w języku polskim, format A4, składany na trzy (nakład 2000 egz.),
 - składanka ze zdjęciami eksponatów i wydarzeń muzealnych (nakład 2000 egz.),
 - składanka z akwarelami eksponatów muzeum (nakład 2000 egz.),
 - plan lekcji (nakład 1000 egz.),
 - zakładki, dwa rodzaje (nakład 5000 egz.);opracowała Bożena Paduch.
- Film *Nowe wyzwania, nowe zadania – 15 lat PSP*.
- Marek Pisarek, *140 lat firmy z Linzu czyli... Rosenbauer a sprawa polska*, [w:] „Przegląd Pożarniczy” 2007, nr 1, s. 40-42.
- Marek Pisarek, *Strong Arm. Hydrauliczny mastodont*, [w:] „Przegląd Pożarniczy” 2007, nr 2, s. 32-33.
- Marek Pisarek, *Gruchot z certyfikatem*, [w:] „Przegląd Pożarniczy” 2007, nr 6, s. 49-51.
- Marek Pisarek, *Nasi pancerni towarzysze*, [w:] „Przegląd Pożarniczy” 2007, nr 9, s. 34-36.
- Marek Pisarek, *Pożarnicze lotniskowe samochody ratowniczo-gaśnicze*, [w:] „Samochody Specjalne” 2007, nr 1, s. 47-51.
- Marek Pisarek, *Rosenbauer – siła w nowoczesności*, [w:] „Samochody Specjalne” 2007, nr 6, s. 50-52.

- Marek Pisarek, *Samochody ratownictwa technicznego cz. III*, [w:] „Samochody Specjalne” 2007, nr 7/8, s. 64-66.
- Marek Pisarek, *Samochody kołowo-gąsienicowe w straży pożarnej w okresie międzywojennym*, [w:] „W akcji” 2007, nr 2, s. 52-55.
- Marek Pisarek, *Rosenbauer u katowickich strażaków*, [w:] „W akcji” 2007, nr 4, s. 34-38.
- Marek Pisarek, *Obrońcy Gripena*, [w:] „W akcji” 2007, nr 5, s. 54-57.

Organizacja uroczystości i imprez okolicznościowych

- Narada roczna kadry kierowniczej PSP woj. śląskiego (13 lutego).
- Zorganizowanie powiatowego Turnieju Wiedzy Pożarniczej (kwiecień).
- Zjazd Wojewódzki ZW ZOSP RP w Poznaniu.
- Zorganizowanie sympozjum na temat „15 lat Państwowej Straży Pożarnej” i otwarcie wystawy okolicznościowej „Nowe wyzwania, nowe zadania” (11 maja).
- Spotkanie autorskie z aktorem Olgierdem Łukasiewiczem.
- Zorganizowanie Dnia Strażaka 2007 (19 maja).
- Dzień Dziecka w CMP (1 czerwca).
- Zorganizowanie spotkania kolekcjonerów przedmiotów z dziedziny pożarnictwa z udziałem kolekcjonerów z Czech, Słowacji, Niemiec.
- Współorganizacja II Zjazdu Oddziału Wojewódzkiego ZOSP RP Województwa Śląskiego (3 czerwca).
- Zorganizowanie wspólnie z MOSiR Mysłów 22. biegu Myśława – trójkąta trzech cesarzy (czerwiec).
- Finał konkursu wiedzy o Michale Drzymale.
- Obchody Święta Policji (20 lipca).
- Lato niepełnosprawnych w CMP (lipiec – sierpień), organizatorzy: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Skarbek”, CMP.
- Targi Wolontariatu towarzyszące koncertowi OFF Festiwal (17–19 sierpnia).
- Święto Wojska Polskiego (24 sierpnia).
- Uroczyste zakończenie Mistrzostw Świata w siatkówce plażowej do lat 21 (sierpień).
- Międzynarodowe Warsztaty Wymiany Doświadczeń – Idea Floriansdorf – strażackie miasteczko dla dzieci (27 września).
- Zorganizowanie sympozjum naukowego Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe – nowe standardy oraz otwarcie wystawy 45 lat WOPR (8 grudnia).
- Zorganizowanie konkursu wianków adwentowych (grudzień).
- Zorganizowanie konkursu szopek bożonarodzeniowych (grudzień).

Wystawiennictwo

WYSTAWY STAŁE

- Pożarnicze znaki pocztowe.
- Gaśnice i motopompy ze scenką rodzajową pokazującą przepompowywanie wody.
- Sztandary strażackie.
- Medale, odznaki i odznaczenia polskich i zagranicznych straży pożarnych.

- Umundurowanie straży pożarnych polskich i zagranicznych.
- Wydawnictwa i publikacje CMP.
- Historia ratownictwa medycznego w województwie śląskim.
- Sikawki konne.
- Samochody gaśnicze i specjalne – drabiny konne, mechaniczne i hydrauliczne.
- Ratownictwo wysokościowe.

WYSTAWY CZASOWE

- „Szopki Bożonarodzeniowe” – wystawa ze zbiorów prywatnych (styczeń).
- „Dziedzictwo kulturowe emigracji niepodległościowej w roku J. Giedroycia” – ze zbiorów dr Z. Kościańskiego (styczeń–kwiecień).
- „Czerwony kur” – zbiory własne (luty–wrzesień).
- „Wystawa modelarska” – ze zbiorów prywatnych M. Królikowskiego (styczeń–wrzesień).
- „Nowe wyzwania, nowe zadania” – wystawa jubileuszowa z okazji 15-lecia powołania organów PSP, trwa od 11 maja.
- „Historia straży w plakacie – W maju jest dzień strażaka” – zbiory własne (maj–czerwiec).
- „Historia poznańskiej straży” – zbiory własne (maj–listopad).
- „Nasza mała ojczyzna, X lat firmy Ponetex” – wystawa pokonkursowa (lipiec–wrzesień).
- „Generał Anders i jego żołnierze” – ze zbiorów dr Z. Kościańskiego i IPN Poznań (listopad 2007–grudzień 2008).
- „45-lecie Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego” – wystawa okolicznościowa (grudzień 2007–marzec 2008).
- „Kiedy dzwonię po straż pożarną” – wystawa pokonkursowa prac plastycznych.

Współpraca z placówkami oświatowymi

- Prelekcje z zakresu historii ochrony przeciwpożarowej dla kadetów Szkół Pożarniczych w Częstochowie, Krakowie i Poznaniu oraz elewów ze Szkoły Podoficerskiej PSP w Bydgoszczy.
- Współpraca z organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.
- Organizowanie festynów.
- Zorganizowanie festynu z okazji 45-lecia przedszkola w Rakoniewicach.

Współpraca z zagranicą

- Udział w XV Międzynarodowym Sympozjum Komisji Historycznej CTIF zorganizowanym w Hagenberg (Austria) nt. „Polska prasa pożarnicza” (5–8 września) – Dyrektor Adam Szkuta, Naczelnik WDZiH Marek Pisarek, Naczelnik WNO Bożena Paduch.
- Członkostwo w Komisji Certyfikacyjnej dla muzeów pożarniczych oraz zabytkowych samochodów pożarniczych w ramach Komisji Historycznej CTIF – Adam Szkuta.
- Udział w szkoleniu w zakresie certyfikacji i klasyfikacji zabytkowych samochodów pożarniczych w Landowej Szkole Pożarniczej w Linz w Austrii (29–30 marca) – bryg. Marek Pisarek.
- Wizyta delegacji reprezentującej Prezydenta Miasta Mysłowice, w skład której wchodził dyrektor muzeum, w partnerskim powiecie Enz w mieście Pforzheim w celu poszerzenia współpracy m.in. o zagadnienia pożarnicze i kulturalne (sierpień).

- Udział w III Międzynarodowym Obozie Namiotowym Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych zorganizowanym w Pforzheim – Paweł Gąsiorczyk.

Inne formy promocji

- Zorganizowanie stoiska z eksponatami na targach SAVO w Poznaniu – pracownicy oddziału zamiejscowego w Rakoniewicach.
- Prezentacja eksponatów na Targach Turystycznych w Berlinie (marzec).
- Udział w Targach Gospodarczych w Wolsztynie (kwiecień).
- Promocja książki Albina Łęckiego w oddziale zamiejscowym w Rakoniewicach.
- Udział w III Wojewódzkich Zawodach Sikawek Konnych w Jastrzębiu (woj. śląskie, czerwiec).
- Udział w sympozjum Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji RP na temat rozwoju techniki transportu. Zaprezentowano referat na temat *Rozwój motoryzacji w polskiej straży pożarnej* – Marek Pisarek.
- Zorganizowanie spotkania ze społeczeństwem podczas Dnia Otwartego 1 maja.
- Udział w IV Otwartych Mistrzostwach Polski Modeli i Kolekcji Służb Ratowniczych i Specjalnych Ruda Śląska (maj).
- Nagranie w muzeum programu „Pytanie na śniadanie” przez Telewizję Polską. Była podróż zabytkowym chevroletem, gaszenie ognia sikawką oraz szybowanie nad muzeum na wysięgniku (28 czerwca).
- Udział w komisji sędziowskiej w VI Krajowych Zawodach Sikawek Konnych w Cichowie (sierpień).
- Udział w uroczystościach i sympozjum z okazji jubileuszu 125-lecia „Strażaka”.
- Udział w pracach zespołu przygotowującego album z okazji 125-lecia „Strażaka” pt. *Bogu na chwałę ludziom na pożytek*, artykuł pt. *Sprzęt* – Marek Pisarek.
- Udział w II Zjeździe Zabytkowych Samochodów Pożarniczych w Karpaczu (sierpień) – Bożena Paduch.
- Rajd Zabytkowych Motorów – podczas rajdu odbyła się prezentacja ponad 300 zabytkowych maszyn w oddziale zamiejscowym w Rakoniewicach (sierpień).
- Rajd Zabytkowych Samochodów – prezentacja i start sprzed muzeum w Mysłowicach (sierpień).
- Międzynarodowa Konferencja z udziałem gości z Grecji, Hiszpanii, Rosji i Ukrainy (sierpień).
- Kontynuowanie współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego w Katowicach w związku z organizowaną akcją promocji zabytków techniki występującą pod nazwą „Szlak Zabytków Techniki Województwa Śląskiego”.
- Wstąpienie w struktury Śląskiej Organizacji Turystycznej jako członek tej organizacji. Członkostwo w ŚOT pozwoliło na promowanie muzeum m.in. na targach turystycznych w kraju i za granicą.
- Udział w uroczystościach 80-lecia uruchomienia Komunikacji Autobusowej w Krakowie organizowanych przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Krakowie – w ramach uroczystości odbył się zlot pojazdów zabytkowych, w czasie którego zaprezentowano muzealny eksponat – samochód Federal

- Udostępnienie eksponatów z muzeum na wystawy okolicznościowe – czasowe do nw. instytucji: KW PSP w Gorzowie Wielkopolskim, KM PSP w Toruniu, Stowarzyszenia Miłośników Historii Nurkowania w Warszawie, Gliwickiego Teatru Muzycznego Muzeum Miejskiego w Rudzie Śląskiej, Muzeum Miejskiego w Żywcu, Muzeum Miejskiego w Zabrze, Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce.
- Przyjęcie delegacji zagranicznych m.in. z Włoch, Holandii, Niemiec, Francji, Anglii; grupy strażaków z Czech, Ukrainy, Litwy, Rosji oraz dziennikarzy z Hesji.
- Zorganizowanie „Strażackiego Dnia Dziecka w Muzeum” (1 czerwca).

Gromadzenie eksponatów

CMP w 2007 r. pozyskało 14 eksponatów, w tym: technicznych 4, historycznych 10 i na 31 grudnia 2007 r. dysponowało 5559 eksponatami (w tym 957 technicznymi).

Wielkopolskie Muzeum Pożarnictwa w Rakoniewicach pozyskało 30 eksponatów, w tym: technicznych 7, historycznych 23.

Centralne Muzeum Pożarnictwa wraz z Oddziałem Zamiejscowym dysponowało 9037 eksponatami.

W zakresie zbiorów bibliotecznych

CMP pozyskało 118 woluminów i na 31 grudnia 2007 r. dysponowało 3820 pozycjami zwartymi.

Wielkopolskie Muzeum Pożarnictwa w Rakoniewicach pozyskało 78 woluminów i na 31 grudnia 2007 r. dysponowało 1695 pozycjami zwartymi.

Centralne Muzeum Pożarnictwa wraz z Oddziałem Zamiejscowym w Rakoniewicach dysponowało 5515 pozycjami. Zbiory bibliotek wzbogaciły się również o nowe tytuły czasopism pożarniczych z kraju i z zagranicy.

Konserwacja i renowacja zbiorów muzealnych

- Konserwacja i naprawa sikawki przenośnej z pocz. XX w.
- Konserwacja i renowacja motopomp znajdujących się na ekspozycjach.
- Konserwacja i naprawa samochodu gaśniczego na podwoziu Mercedes-Benz z lat 20 ub. wieku.
- Konserwacja i renowacja sztandaru z OSP – fabryki papierów w Sosnowcu z 1948 r.

SUMMARY

The Central Museum of Fire Service in Mysłowice was opened to the public on 15 September 1975. The scope of the operation of the Museum covers the entire territory of the country. In turn, on 10 November 1995, the Central Museum of Fire Service took over the Wielkopolska Museum of Fire Service in Rakoniewice from the Regional Branch of PTTK in Poznań to establish there its External Unit.

The exhibits collected at the Museum illustrate the history of the Polish fire service movement which has been inalienably connected with the humanitarian service of firemen. History creates the foundations for building the future; therefore, our aim is to continue to build a modern and specialised museum centre. We want to build a new image of Polish museums in line with European standards.

The aim of the Museum is to ensure the permanent protection of cultural heritage assets which illustrate the historical development of fire protection, to provide information on the values and contents of its collections, to disseminate its basic historic values and to shape the cognitive and aesthetic sensitivity as well as to allow contacts with the collections.

In 2007, together with its External Unit in Rakoniewice, the Central Museum of Fire acquired 44 exhibits, including 11 technical ones and 33 historical ones, and as of 31.12.2007 it was in possession of 9,037 exhibits.

In the course of its acquisition of library collections, the Museum acquired 118 volumes and as of 31.12.2007 it was in possession of 3,820 books. In turn, the Wielkopolska Museum of Fire Service in Rakoniewice acquired 78 volumes and as of 31.12.2007 it was in possession of 1,695 books.

Together with its External Unit in Rakoniewice, the Central Museum of Fire had 5,515 items. Their library collections were also expanded with new titles of domestic and foreign fire service periodicals.

The interest in the history of fire protection was confirmed by large numbers of visitors both to the Central Museum of Fire Service and to the Wielkopolska Museum of Fire Service in Rakoniewice. In 2007, both establishments were visited by the students of the fire service schools in Bydgoszcz, Częstochowa, Cracow and Poznań as well as those of the SFS Training Centres in Opole and Cracow. The visitors included many foreigners, e.g. from Italy, France, the Netherlands, Lithuania, Germany, Russia, Ukraine and Hungary. In 2007, together with its External Unit in Rakoniewice, the Central Museum of Fire Service was visited by 26,961 persons.

STOWARZYSZENIA

ASSOCIATIONS

STOWARZYSZENIE INŻYNIERÓW I TECHNIKÓW POŻARNICTWA

Rok 2007 był pierwszym rokiem działalności Zarządu Głównego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Pożarnictwa VII kadencji, wybranego przez VI Zebranie Delegatów Oddziałów w listopadzie 2006 roku, i kolejnym rokiem wzmożonej aktywności w działalności statutowej Stowarzyszenia. W oparciu o przyjętą na VI Zebraniu Delegatów Oddziałów uchwałę programową podjęto szereg decyzji ważnych dla kontynuacji działań rozpoczętych w poprzedniej kadencji oraz rozszerzających dotychczasową działalność.

W 2007 roku w Stowarzyszeniu Inżynierów i Techników Pożarnictwa działało 19 oddziałów zawierających w swoich strukturach organizacyjnych 45 kół. Zrzeszonych w nich było 1724 członków indywidualnych (w tym 1189 inżynierów) oraz 54 członków wspierających – w większości firm działających na rzecz ochrony przeciwpożarowej. Szczegółowe zestawienie danych statystycznych za 2007 rok o stanie organizacyjnym i działalności statutowej SITP znajduje się w tabeli.

Dużym zainteresowaniem cieszyły się konferencje, sympozja i seminaria zorganizowane przez oddziały w 2007 roku. Łącznie w 6 konferencjach międzynarodowych, 8 konferencjach i seminariach krajowych oraz 24 regionalnych uczestniczyło 4580 osób, czyli o 754 osoby więcej niż w roku ubiegłym. Przyczyną wzrostu jest niewątpliwie wysoki poziom merytoryczny oraz interesująca tematyka zaprezentowana przez specjalistów z kraju i z zagranicy. W organizacji ciekawych imprez naukowo-technicznych, które zgromadziły największą liczbę uczestników, wyróżniły się oddziały: Małopolski, Stołeczny, Śląski i Wielkopolski. W 2007 roku przeprowadzono także 21 kursów dokształcających i doskonalących oraz szkoleń, w których uczestniczyło 815 osób, a ukończyło z pozytywnym wynikiem 807 osób. Niestabnącym powodzeniem cieszyły się kursy dla projektantów systemów sygnalizacji pożarowej oraz dźwiękowych systemów ostrzegawczych organizowane przez Izbę Rzecznawców SITP przy współpracy z Centrum Naukowo-Badawczym Ochrony Przeciwpożarowej.

W grudniu 2007 r. wydano już 22 numer czasopisma Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Pożarnictwa „Ochrona Przeciwpożarowa”, które ukazało się w nakładzie 2000 egzemplarzy. Kwartalnik cieszy się niestabnącym zainteresowaniem wśród coraz większej rzeszy czytelników. Koszt prenumeraty kwartalnika został utrzymany na niezmiennym poziomie już od 5 lat, co oprócz walorów merytorycznych zamieszczonych artykułów jest docenione przez jego wiernych prenumeratorów – projektantów, rzeczoznawców i funkcjonariuszy PSP. Główna tematyka zaprezentowana w kolejnych czterech numerach czasopisma stanowiła szerokie źródło wiedzy technicznej w zakresie bezpieczeństwa pożarowego obiektów przemysłowych, magazynowych i użyteczności publicznej.

Działalność w zakresie dobrowolnej certyfikacji podmiotów świadczących usługi z zakresu ochrony przeciwpożarowej nabrała większego rozmachu. Z dobrowolnej certyfikacji dokonywanej przez Ośrodek Certyfikacji Usług Przeciwpożarowych Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Pożarnictwa Sp. z o.o. (OCUP) korzysta coraz więcej firm, które swoją pozycję na rynku oraz

wysoki poziom usług chcą potwierdzić certyfikatem wydanym przez jednostkę certyfikującą, akredytowaną przez Polskie Centrum Akredytacji. Jest to jedyny obiektywny sposób oceny poziomu świadczonych usług z zakresu ochrony przeciwpożarowej stosowany w kraju. W drugim kwartale 2007 r. zaszły znaczące zmiany w funkcjonowaniu OCUP, które zdecydowanie usprawniły i zdynamizowały działalność Ośrodka. Między innymi powołano nowego dyrektora Ośrodka (kol. Zenona Praczyka), nowych audytorów, nowe składy: Rady ds. Certyfikacji, Komisji Technicznej oraz Komisji Odwoławczej OCUP.

Do końca 2007 roku Ośrodek Certyfikacji Usług Przeciwpowarowych zakończył 32 procesy certyfikacyjne i wydał certyfikaty w zakresie: sygnalizacji powarowej i automatyki powarnicznej – pięciu firmom, stałych urzadzzeń gaśniczych i hydrantów – siedmiu firmom, wentylacji powarowej – trzem firmom, odporności ogniowej i reakcji na ogień – siedmiu firmom, przegród przeciwpowarowych – czterem firmom, gaśnic – sześciu firmom. Wykaz firm, które uzyskały certyfikaty, został podany do publicznej wiadomości na stronie internetowej Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Powarnictwa: www.sitp.home.pl oraz OCUP: www.certyfikacja.republika.pl, a także jest publikowany w kwartalniku „Ochrona Przeciwpowarowa”. W celu rozszerzenia zakresu certyfikacji Zarząd Główny SITP powołał dwa zespoły, które w 2007 roku opracowały nowe programy certyfikacji podmiotów świadczących usługi w zakresie oświetlenia ewakuacyjnego oraz szkoleń przeciwpowarowych.

Po wydaniu pierwszego standardu SITP WP-01:2006 pt. „Wytyczne projektowania oświetlenia awaryjnego”, zapoczątkowano prace mające na celu opracowanie kolejnych standardów SITP, między innymi w zakresie wentylacji powarowej.

W 2007 roku Zarząd Główny SITP ustanowił kolejnych 18 rzeczoznawców SITP. Łącznie uprawnienia te posiada 52 członków SITP w 13 specjalnościach z różnych dziedzin ochrony przeciwpowarowej. Aktualna lista rzeczoznawców SITP została opublikowana na stronie internetowej Zarządu Głównego SITP.

Nie mniej ważną działalnością Stowarzyszenia było podejmowanie różnorodnych inicjatyw integracyjnych środowiska podczas organizowanych licznych spotkań koleżeńskich, zawodów sportowych, wycieczek oraz imprez rekreacyjnych.

Działalność statutowa Stowarzyszenia w 2007 roku prowadzona była z zachowaniem samodzielności finansowej, dzięki środkom pochodzącym ze składek członków indywidualnych i wspierających oraz z działalności gospodarczej Izby Rzeczoznawców SITP i innych struktur organizacyjnych Stowarzyszenia.

Kontynuowana była współpraca z tradycyjnymi partnerami SITP: Państwową Strażą Powarną, Federacją Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT (na szczeblu centralnym i terenowym), Stowarzyszeniem Powarników Polskich oraz Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Producentów Zabezpieczeń Przeciwpowarowych i Sprzętu Ratowniczego.

tabela

STOWARZYSZENIE POŻARNIKÓW POLSKICH w 2007 roku

W roku 2007 odbyły się cztery narady szkoleniowe naszej organizacji, na których poruszana była następująca tematyka:

● **17–19 stycznia w Mierzęcicach:**

- Zmiany w ustawie o ochronie przeciwpożarowej wynikające z jej nowelizacji z dnia 6 maja 2005 r.
- Organizacja zaopatrzenia wodnego na potrzeby akcji ratowniczo-gaśniczych i ratowniczych
- Mgła wodna wysokociśnieniowa.
- Zakres kontroli przeprowadzanych przez funkcjonariuszy PSP z Wydziału Kontrolno-Rozpoznawczego.
- Nowe uregulowania dotyczące bezpieczeństwa instalacji do przeładunku towarów niebezpiecznych.
- Ewakuacja ludzi z obiektu zgodnie z rozporządzeniem Ministra MSWiA z dnia 21 kwietnia 2006 r. – wykład i praktyczny pokaz – Komenda Powiatowa PSP w Będzinie.
- Rozporządzenie Ministra MSWiA z dnia 21 kwietnia 2006 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów.

● **28–30 marca w Bałoszycach – spotkanie komendantów zakładowych straży pożarnych i zakładowych jednostek ratowniczo-gaśniczych:**

- Przepisy prawne dotyczące użytkowania halonów i niektórych ich zamienników.
- Zmiany w regulacjach dotyczących zabezpieczenia ppoż. obiektów.
- Nowości w podręcznym sprzęcie gaśniczym.
- Przeciwpożarowe wymagania budowlane i sposoby zabezpieczeń budynków użyteczności publicznej.
- Środki pianotwórcze – nowości.
- Spotkanie komendantów zakładowych straży pożarnych i zakładowych jednostek ratowniczo-gaśniczych oraz osób zajmujących się ochroną przeciwpożarową w zakładach pracy w związku z planowaną nowelizacją przepisów przeciwpożarowych.

● **22–26 maja „Śląsk 2007” – narada Sekcji Energetycznej:**

- Dostosowanie budynków wysokich do obowiązujących przepisów przeciwpożarowych na przykładzie budynku biurowego EC-4 w Dalkii Łódź S.A.
- Dobór urządzeń elektrycznych w obiektach elektrowni i elektrociepłowni.
- Aerosol gaszący FIREACTION – STEKOP S.A.
- Zapoznanie się z energetyką węgierską.

● **26–28 września w Brzesku:**

- Zasady zapobiegania możliwości powstawania pożaru.
- Sposoby wykonywania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.
- Wyjazd na poligon Szkoły Aspirantów PSP w miejscowości Kościelec (koło Proszowic).

Osiągnięciem naszej organizacji w 2007 roku było otrzymanie zgody na organizację szkolenia Inspektorów Ochrony Przeciwpożarowej. Wydaliśmy dwa numery „Pożarnika”. Wystaliśmy opinię do sześciu przepisów ogólnokrajowych dotyczących ochrony przeciwpożarowej. Wystąpiliśmy z inicjatywą zmiany przepisów ustawowych w zakresie ochrony przeciwpożarowej do MSWiA i do KG PSP.

SUMMARY

THE FIRE ENGINEERS AND TECHNICIANS ASSOCIATION

2007 was the first year of the activity of the Executive Board of the Fire Engineers and Technicians Association (SITP) in its seventh term, elected by the 6th Congress of the Branch Delegates in November 2006. In its new composition, the Executive Board adopted new documents designed to improve the activities of the Association.

In 2007, 19 branches, containing 45 circles in their organisational structures, were active in the Fire Engineers and Technicians Association. Detailed statistical data are given in the table. The tangible achievements of the Association included the organisation of seminars and conferences. A total of 38 scientific and technical events at a high substantive level were organised. 807 persons finished 21 improvement, development and other courses. The publication of the SITP quarterly "Ochrona Przeciwpożarowa" ("Fire Protection") was continued with a large success. The Centre for Certifying Fire Protection Services of the Fire Engineers and Technicians Association Ltd. expanded its activity in the field of the voluntary certification of entities providing fire protection services. By the end of 2007, 32 certification processes were completed. In 2007, the Executive Board of SITP appointed another 18 SITP experts. A total of 52 members of SITP in 13 specialties in different fields of fire protection have been appointed to date.

THE POLISH FIREFIGHTERS ASSOCIATION in 2007

In 2007, 4 training sessions of our organisation were held to consider e.g. the following issues:

- Amendments to the Act on Fire Protection as adopted on 6 May 2005; the organisation of water supply for the purposes of firefighting and rescue as well as rescue operations; high-pressure water mist; the scope of inspections carried out by the SFS officers from the Department of Inspection and Reconnaissance; new regulations on the safety of equipment for reloading dangerous goods; the evacuation of persons from a site in accordance with the Regulation of the Minister of Internal Affairs and Administration of 21 April 2006 – a lecture and a practical demonstration – at the SFS County Headquarters in Będzin; the Regulation of the Minister of Internal Affairs and Administration of 21 April 2006 on the fire protection of buildings, other built sites and areas; the regulations on the use of halons and some of their alternatives; amendments to the regulations on the fire protection of sites; new items of portable fire suppression equipment; fire protection-related construction requirements and the means of protection for public buildings.
- The achievement of our organisation in 2007 was that we received a permission to organise the Training of Fire Protection Inspectors.
- We issued two numbers of "Pożarnik" ("Firefighter").
- We submitted our opinions on 6 national regulations concerning fire protection.
- We submitted proposals for amendments to regulations on fire protection to the Ministry of Internal Affairs and Administration as well as to the National Headquarters of SFS.

OCHRONA LUDNOŚCI I OBRONA CYWILNA

THE CELL BROADCAST SYSTEM IN POLAND

Na podstawie rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 października 2006 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie nadania statutu Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej zostało powołane Biuro ds. Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej.

Zgodnie z zarządzeniem nr 8 Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 5 lutego 2007 r. w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Komendzie Głównej Państwowej Straży Pożarnej, Biuro do Spraw Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej realizuje następujące zadania:

- 1) prowadzenie współpracy z organami administracji publicznej w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 2) opiniowanie planu obrony cywilnej państwa oraz wojewódzkich planów reagowania kryzysowego i obrony cywilnej;
- 3) udział w przygotowywaniu założeń do planów obrony cywilnej województw, powiatów, gmin i przedsiębiorców;
- 4) określanie założeń dotyczących ewakuacji ludności i mienia na wypadek masowego zagrożenia;
- 5) opracowywanie założeń programowych, kierunków kształcenia i szkolenia oraz projektów dokumentów normujących zasady i organizację kształcenia i szkolenia na potrzeby powszechnego systemu ochrony ludności;
- 6) inicjowanie działalności naukowo-badawczej dotyczącej ochrony ludności, a także udziału w pracach unifikacyjno-normalizacyjnych w tej dziedzinie;
- 7) dokonywanie oceny stanu przygotowań obrony cywilnej województw, powiatów i gmin;
- 8) współpraca z organami administracji publicznej w sprawach ustalania normatywów wyposażenia organów i formacji obrony cywilnej w sprzęt i środki niezbędne do wykonywania zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej;
- 9) opracowywanie analiz przygotowania na obszarze kraju systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania;
- 10) udział w planowaniu ćwiczeń dotyczących ochrony ludności, obrony cywilnej i reagowania kryzysowego;
- 11) opracowywanie harmonogramów szkoleń centralnych dla administracji rządowej z zakresu obrony cywilnej i ochrony ludności;
- 12) nadzór nad organizacją szkoleń z zakresu obrony cywilnej i ochrony ludności realizowanych w placówkach dydaktycznych Państwowej Straży Pożarnej;
- 13) opracowywanie sprawozdań ze szkoleń centralnych oraz zestawień zbiorczych szkoleń z zakresu obrony cywilnej i ochrony ludności realizowanych przez placówki dydaktyczne Państwowej Straży Pożarnej.

W dniu 22 marca 2007 roku komendant główny Państwowej Straży Pożarnej zatwierdził wewnętrzny regulamin organizacyjny Biura ds. Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej określający strukturę i zadania Biura, tj.

§ 1

W skład Biura do Spraw Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej wchodzi:

- 1) Wydział Planowania Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej – symbol BL–I;
- 2) Wydział Monitorowania i Analiz – symbol BL– II;
- 3) Sekcja ds. Programów i Organizacji Szkolenia Ochrony Ludności – symbol BL–III.

§ 2

Do zakresu działania Wydziału Planowania Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej (BL I) w szczególności należy:

1. współpraca z organami administracji publicznej oraz organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej;
2. opiniowanie aktów normatywno-prawnych, sporządzanie analiz i sprawozdań z zakresu działania wydziału;
3. udział w spotkaniach, naradach i konferencjach dotyczących problematyki ochrony ludności i obrony cywilnej;
4. udział w przedsięwzięciach związanych z ochroną infrastruktury krytycznej;
5. współpraca z Departamentem Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji w zakresie:
 - a) opiniowania planów obrony cywilnej i planów reagowania kryzysowego,
 - b) udziału w przygotowaniu założeń do planów obrony cywilnej,
 - c) udziału w określaniu założeń dotyczących ewakuacji ludności i mienia na wypadek czasowego zagrożenia,
 - d) udziału w planowaniu ćwiczeń dotyczących ochrony ludności, obrony cywilnej i reagowania kryzysowego,
 - e) określanie zasad ochrony ludności;
6. dokonywanie oceny stanu przygotowań ochrony ludności i obrony cywilnej w zakresie działalności wydziału.

§ 3

Do zakresu działania Wydziału Monitorowania i Analiz (BL II) należy w szczególności:

1. współpraca z Wydziałami Zarządzania Kryzysowego UW w zakresie gospodarki materiałowo-technicznej (magazyny OC, sprzęt OC, punkty zabiegów specjalnych);
2. prowadzenie ewidencji komputerowej z zakresu gospodarki materiałowo-technicznej (magazyny OC, sprzęt OC, punkty zabiegów specjalnych);
3. utworzenie komputerowej bazy danych o szczególnym znaczeniu dla ochrony ludności i obrony cywilnej (producentach, dostawcach sprzętu, organizacjach i instytucjach itp.);
4. udział w przygotowywaniu wytycznych dla szefów OC województw w zakresie gospodarki materiałowo-technicznej (np. priorytety zakupu sprzętu);
5. opiniowanie wojewódzkich planów obrony cywilnej w zakresie logistyki (na podstawie decyzji KG PSP);

6. współuczestnictwo w opracowaniu:

- a) rodzajów formacji OC,
- b) określenia normatywów wyposażenia formacji OC,
- c) określenia normatywów wyposażenia organów OC,
- d) programu komputerowego do ewidencjonowania rzeczowych składników majątku Obrony Cywilnej,
- e) określenia ogólnych zasad gospodarowania, przechowywania, użytkowania i konserwacji sprzętu Obrony Cywilnej;

7. współuczestnictwo w opracowywaniu aktów prawnych z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej;

8. utrzymywanie roboczych kontaktów i współpracy w zakresie realizacji zadań z zakresu logistyki z odpowiednimi departamentami MSWiA oraz resortami realizującymi zadania na rzecz obrony cywilnej;

9. współpraca ze służbami normalizacyjnymi resortów MSWiA oraz MON w dziedzinie opracowania wymagań dla sprzętu i materiałów przeznaczonych na potrzeby obrony cywilnej;

10. udział w realizacji zadań w ramach funkcjonowania Krajowego Systemu Wykrywania Skazzeń i Alarmowania (KSWSiA) oraz systemu wczesnego ostrzegania.

Pracami kieruje Główny Specjalista.

§ 4

Do zakresu działania Sekcji ds. Programów i Organizacji Szkolenia Ochrony Ludności (BL-III) należy:

1. Prowadzenie współpracy z organami administracji publicznej w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej:

- a) wymiana doświadczeń w zakresie szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej z pracownikami merytorycznymi wydziałów zarządzania kryzysowego oraz biur właściwych do spraw obronnych ministerstw i urzędów centralnych,
- b) udział w naradach, odprawach i spotkaniach roboczych, dotyczących problematyki edukacyjnej i szkoleniowej, organizowanych przez departament MSWiA właściwy do spraw zarządzania kryzysowego oraz wydziały zarządzania kryzysowego,
- c) uczestnictwo w sympozjach, konferencjach, warsztatach, grach decyzyjnych i innych przedsięwzięciach z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej,
- d) realizacja programu edukacyjnego „Bezpieczne życie”, adresowanego do dzieci ze szkół podstawowych, mającego na celu poprawę stanu ich bezpieczeństwa w najbliższym otoczeniu.

2. Opracowywanie założeń programowych, kierunków kształcenia i szkolenia oraz projektów dokumentów normujących zasady i organizację kształcenia i szkolenia na potrzeby powszechnego systemu ochrony ludności:

- a) analizowanie i opiniowanie projektów dokumentów normujących zasady i organizację szkolenia,
- b) opracowywanie i nowelizacja założeń i kierunków szkolenia na potrzeby ochrony ludności i obrony cywilnej, realizowanych w szkołach i ośrodkach szkolenia PSP,
- c) udział w pracach w zakresie nowelizacji wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju w sprawie zasad organizacji i sposobu przeprowadzania szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej,

- d) organizowanie narad, odpraw służbowych z kadrami szkół i ośrodków szkolenia PSP w zakresie realizowanych zadań,
- f) organizowanie i współorganizowanie warsztatów metodycznych, konferencji, sympozjów i innych przedsięwzięć dotyczących zagadnień ochrony ludności i obrony cywilnej,
- g) utrzymywanie współpracy z ministerstwami właściwymi do spraw: edukacji, obrony narodowej, kultury i dziedzictwa narodowego w zakresie szkoleniowym; współpraca z organizacjami pozarządowymi krajowymi i zagranicznymi w zakresie edukacyjnym, w tym, w szczególności z Polskim Czerwonym Krzyżem oraz Aeroklubem Polskim,
- h) opracowywanie i przeprowadzanie badań ankietowych dotyczących oceny szkoleń z ochrony ludności i obrony cywilnej, służących ewaluacji,
- i) opracowywanie i wdrażanie wzorów dokumentów dydaktycznych dla systemu szkolenia w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej,
- j) opracowywanie i nowelizowanie założeń programowych i programów szkoleń dla potrzeb obrony ochrony ludności i obrony cywilnej,
- k) prowadzenie gospodarki środkami finansowymi przeznaczonymi na realizację zadań szkoleniowych z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej.

3. Opracowywanie harmonogramów szkoleń centralnych dla administracji rządowej z zakresu obrony cywilnej i ochrony ludności:

- a) pozyskiwanie i analizowanie potrzeb szkoleniowych w zakresie szkoleń organizowanych na szczeblu centralnym,
- b) opracowywanie i przedstawianie szefowi Obrony Cywilnej Kraju oraz komendantowi głównemu PSP – zastępcy szefa Obrony Cywilnej Kraju projektów harmonogramów szkoleń centralnych,
- c) sprawowanie bieżącego nadzoru nad realizacją zatwierdzonych harmonogramów oraz przygotowywanie propozycji ewentualnych zmian w tych harmonogramach,
- d) sprawowanie bezpośredniego nadzoru nad przebiegiem szkoleń centralnych.

4. Nadzór nad organizacją szkoleń z zakresu obrony cywilnej i ochrony ludności realizowanych w placówkach dydaktycznych PSP:

- a) opracowanie projektu wytycznych w zakresie sprawowania nadzoru nad organizacją szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w placówkach dydaktycznych PSP,
- b) opracowywanie projektu harmonogramu nadzoru nad organizacją szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w placówkach dydaktycznych PSP i przedstawianie go do akceptacji właściwym przełożonym,
- c) sprawowanie nadzoru nad organizacją szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w placówkach dydaktycznych PSP oraz przedstawianie przełożonym w tym zakresie spostrzeżeń i wniosków.

5. Opracowywanie sprawozdań ze szkoleń centralnych oraz zestawień zbiorczych szkoleń z zakresu obrony cywilnej i ochrony ludności realizowanych przez placówki dydaktyczne PSP:

- a) opracowywanie wytycznych w zakresie sporządzania sprawozdań w szkołach i ośrodkach szkolenia PSP,

- b) pozyskiwanie, opracowywanie i analizowanie dokumentacji sprawozdawczej,
- c) przedstawianie szefowi Obrony Cywilnej Kraju rocznych i doraźnych sprawozdań z realizacji szkoleń przeprowadzonych na szczeblu centralnym oraz w placówkach dydaktycznych PSP.

6. Sporządzanie planów rzeczowo-finansowych w zakresie organizacji centralnych przedsięwzięć szkoleniowych w zakresie ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego:

- a) opracowywanie projektu planu na dany rok,
- b) prowadzenie zgodnego z właściwymi przepisami obiegu dokumentów księgowych,
- c) opracowanie procedur wydatkowania posiadanych w dyspozycji środków finansowych,
- d) raportowanie wydatkowania środków finansowych.

Pracami sekcji kieruje kierownik sekcji.

Założenia dotyczące rozpoczęcia prac przy wprowadzaniu w życie projektu pt. „Komórkowy przekaz wiadomości w Polsce”

Dobrze zorganizowane społeczeństwo przygotowane jest do sprawnego funkcjonowania nawet w najtrudniejszych sytuacjach. Statystyki wskazują, że w większości przypadków występujące zagrożenia mają charakter lokalny, a ich likwidacja jest działaniem rutynowym. W tego rodzaju akcjach udział biorą służby zawodowe (często również ochotnicze) jednej lub kilku formacji (straż pożarna, policja, pogotowie ratunkowe, tzw. podmioty komunalne i inne).

Czasami jednak, w wyniku niekorzystnego rozwoju sytuacji, zdarzenia mogą spowodować zaistnienie sytuacji kryzysowej, w konsekwencji której następuje znaczne ograniczenie możliwości reagowania służb oraz funkcjonowania struktur państwowych, a także groźba zerwania więzi społecznych. Jednymi z ważniejszych zadań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa ludności znajdującej się na zagrożonym obszarze lub w jego bliskim otoczeniu jest jej odpowiednio wczesne ostrzeżenie i zaalarmowanie o niebezpieczeństwie.

Warunkiem podjęcia skutecznych działań jest odpowiednio wczesne uzyskanie informacji o zaistnieniu zagrożenia, jej przetworzenie i przekazanie we właściwej formie do poszczególnych adresatów. Realizacja działań ostrzegania i alarmowania powinna umożliwić skuteczne uruchomienie systemu reagowania i uprzedzenie ludzi o zagrożeniu, przy jednoczesnym zminimalizowaniu niebezpieczeństwa powstania paniki wśród zagrożonej ludności.

W skład systemu wykrywania i alarmowania wchodzi jednostki organizacyjne lub służby, wykonujące zadania związane z wykrywaniem zagrożeń oraz ostrzeganiem i alarmowaniem ludności.

Zadaniem tych systemów jest uzyskiwanie informacji o nagłych i nadzwyczajnych zdarzeniach zagrażających ludności. System wczesnego ostrzegania oparty jest głównie na służbach zakładów pracy, stanowiących potencjalne źródło zagrożenia dla ludzi. Funkcjonują w nim także jednostki organizacyjne, które z racji swych statutowych zadań zajmują się wykrywaniem zagrożeń, takie jak: stacje sanitarno-epidemiologiczne, stacje rolniczo-chemiczne, służby weterynaryjne, ochrony roślin, ochrony środowiska, meteorologii i gospodarki wodnej, wyspecjalizowane zakłady służby zdrowia, placówki naukowo-badawcze i inne.

Wszystkie instytucje systemu wyposażone są we właściwy dla swej specjalistycznej działalności sprzęt. Natomiast sposób zgromadzenia i przetworzenia danych o zagrożeniu pozostaje w gestii administracji ogólnej.

Kolejnym krokiem po uzyskaniu informacji o zagrożeniu jest ostrzeganie ludności. Funkcję tę pełnić mają syreny alarmowe. Obecnie jako podstawowy uznawany jest system syren sterowanych radiowo. Wynika to ze względów ekonomicznych. Wysokie koszty dzierżawy łączy dla syren sterowanych przewodowo wymuszają traktowanie tego rozwiązania jako dodatkowego.

Możliwe jest natomiast alarmowanie ludności za pomocą syren sterowanych radiowo, których funkcjonuje obecnie w Polsce ok. 4,5 tysiąca. Ponadto w wielu gminach i zakładach zainstalowanych jest około 16 500 pojedynczych syren alarmowych.

Dopełnienie systemów alarmowych stanowią powinny media. Samo przekazanie ludności sygnału alarmowego wydaje się niewystarczające, a nawet może przynieść negatywny skutek. Dlatego nie sposób przecenić roli mediów lokalnych w przekazywaniu komunikatów dla zagrożonej społeczności. Możemy tu uwzględnić zarówno lokalne rozgłośnie radiowe, jak i telewizyjne. Bardzo ważnym i stale rozwijającym się narzędziem jest Internet. Doskonale można wykorzystać jego ogromne możliwości w zakresie edukacji społeczeństwa, a także przekazywania informacji instrukcyjnych, wskazujących sposoby postępowania w różnych sytuacjach zagrożeń.

Postęp w dziedzinie przesyłania informacji jest obecnie tak duży, że właściwie nie sposób wyliczyć wszystkich możliwych technicznych metod komunikowania.

Zasadne wydaje się przyjęcie założenia, że w obszarach miejskich większość mieszkańców posiada radioodbiorniki odbierające różne lokalne stacje radiowe. Za ich pośrednictwem można nie tylko ostrzegać ludność, ale także kierować jej dalszym postępowaniem podczas działań zapobiegawczych i reagowania.

Rozpatrując sposoby ostrzegania ludności, należy przyjąć założenia, które ułatwią dobór właściwych metod realizacji tego zadania. Wśród takich założeń można na przykład przyjąć, że:

- niektórzy ludzie bezpośrednio zagrożeni przez niebezpieczne zdarzenie mogą zignorować ostrzeżenia, nie usłyszeć ich lub nie zrozumieć;
- pewne grupy, takie jak ludzie z osłabionym słuchem, wzrokiem, ludzie niepełnosprawni, lub przebywający w zakładach psychiatrycznych, więzieniach, aresztach itp., wymagają specjalnej uwagi, by zapewnić im możliwość ostrzegania i alarmowania;
- służby reagowania, takie jak straż pożarna lub policja mogą zostać użyte do pomocy w ostrzeganiu ludności;
- w razie potrzeby posterunki alarmowe mogą zostać wykorzystane do rozpowszechnienia informacji ostrzegania;
- stacje radiowe i telewizyjne nienależące do systemu alarmowania, chętnie będą publikować ogłoszenia ostrzegawcze.

Ludność powinna być rzetelnie informowana. W przeciwnym razie mogą powstać różne pogłoski, których następstwem będzie panika. Są dwie podstawowe metody informowania ludności. Pierwsza realizowana jest poprzez zapewnienie pewnego rodzaju osobistego kontaktu z ludźmi poszkodowanymi lub bezpośrednio zagrożonymi. Kontakt taki może być zapewniony przez ratowników poszukujących „od drzwi do drzwi” ludzi dotkniętych katastrofą lub nią zagrożonych, albo informujących tych ludzi za pośrednictwem megafonów. Ten rodzaj kontaktu może

być niezbędny, jeżeli ludzie z danego rejonu muszą być ewakuowani. Jeżeli działania prowadzone będą z dużym zapasem czasu, możliwe będzie wykorzystanie wolontariuszy w akcji informowania ludności.

Wykorzystanie lokalnych mediów informacyjnych to druga metoda informowania ludności. W czasie katastrofy reporterzy różnego rodzaju mediów poszukują najświeższych informacji, nieświadomie dążą do wychwycenia zdarzeń skrajnych i jednocześnie nadają im charakter sensacji. W sytuacji kryzysowej należy unikać tego typu informacji. Dlatego szef lokalnej władzy wykonawczej (albo osoba wyznaczona do kontaktów z mediami) musi zadbać o właściwe przygotowanie mediów do realizacji funkcji ostrzegania, opartego na bieżącym kontakcie właściwych komórek organizacyjnych administracji ogólnej, prowadzeniu szkoleń i ćwiczeń, a przede wszystkim współpracy z mediami.

Znacznie trudniej będzie dotrzeć z informacją do ludzi w obszarach wiejskich lub górskich. Poza ograniczoną propagacją fal, dużym ograniczeniem będzie niewielki zasięg lokalnych stacji radiowych UKF. W takim przypadku ostrzeganie prowadzone musi być bezpośrednio przez właściwe służby wyposażone w urządzenia nagłaśniające.

Kwestie związane z wykrywaniem zagrożeń, alarmowaniem i ostrzeganiem składają się na dość obszerną i trudną do jednoznacznego sprecyzowania problematykę. Nie wolno zapominać o celach, jakie winny determinować funkcjonowanie systemu:

- system wykrywania powinien umożliwić jak najwcześniejsze wykrycie zagrożenia,
- procedury alarmowania muszą zapewnić możliwie najkrótszy czas podjęcia działań przez właściwe siły i środki,
- ostrzeganie i informowanie ludności musi gwarantować jak największy dostęp do rzetelnej informacji.

Szeroka dostępność telefonów komórkowych pozwala założyć, że komunikat wysłany za pomocą technologii SMS powinien trafić do szerokiego grona osób. Warto tu podkreślić możliwość selektywnego wyboru adresatów.

Kolejnym możliwym do wykorzystania rozwiązaniem jest RDS. Większość sprzedawanych obecnie radioodbiorników wyposażonych jest w funkcję odtwarzania na czytniku informacji tekstowych wysyłanych z rozgłośni radiowych za pomocą tej technologii.

Przykład funkcjonowania nowoczesnego systemu ostrzegania i alarmowania ludności w Holandii

W skład systemu wchodzi m.in. prognozowanie sytuacji dotyczącej liczby przypadków zachorowania na grypę, monitorowanie sytuacji radiacyjnej kraju, monitoring występowania ekstremalnych warunków pogodowych, monitoring poziomu wód.

Społeczeństwo o zagrożeniach jest informowane za pomocą komunikatów nadawanych przez TV, radio oraz prasę, jeśli czas na to pozwala. Ponadto, funkcjonuje akustyczny system alarmowy za pomocą syren – nieco przestarzały. **System ten wykorzystuje jeden rodzaj sygnału alarmowego dla wszystkich zagrożeń.** Modyfikacja systemu będzie polegać na alarmowaniu społeczeństwa za pomocą telefonii komórkowej. System ten wykorzystuje najnowsze zdobycze technologii w zakresie telekomunikacji. Największą jego zaletą jest możliwość alarmowania określonej, wybranej grupy użytkowników przebywających w regionie, w którym może wystąpić zagrożenie.

System pt. „Komórkowy przekaz wiadomości” (Cell broadcast)

System wykorzystuje technologię wysyłania wiadomości do użytkowników telefonów komórkowych. Wiadomości te wysyłane są za pomocą masztów, nadajników GSM używanych powszechnie w systemie telefonii komórkowej. **Oznacza to, że każdy użytkownik otrzyma wiadomość pod warunkiem przebywania w zasięgu sieci i ma uaktywniony w swoim aparacie właściwy kanał.** W nowych telefonach komórkowych kanał ten będzie uaktywniał się automatycznie.

System do nadawania wykorzystuje fale radiowe. Zaletą takiego rozwiązania jest funkcjonowanie systemu nawet w przypadku „przeciążenia” sieci. Oznacza to, że użytkownik otrzyma komunikat, natomiast nie otrzyma wiadomości SMS. Otrzymanie komunikatu za pomocą systemu CB uwarunkowane jest dwoma warunkami: użytkownik musi przebywać w określonym obszarze oraz musi mieć włączony telefon.

System CB jest technologią umożliwiającą definiowanie i przesyłanie wiadomości tekstowych do wszystkich terminali mających dostęp do tzw. komórek (obszar zasięgu). Podczas gdy wiadomości SMS przesyłane są z jednego punktu do jednego telefonu, komunikaty CB (SMS – CB) mogą być transmitowane z jednego punktu do określonej, wyselekcjonowanej strefy. Oznacza to, że wiadomości SMS-CB mogą dotrzeć do dużej liczby odbiorców w jednej chwili – komunikaty są kierowane do komórek a nie do terminali. Ponadto system ten pozwala na zachowanie anonimowości, tzn. podmiot wysyłający informację nie zna danych personalnych odbiorcy.

System CB jest nowym narzędziem, który może być wykorzystany do informowania społeczeństwa o występujących lub mogących wystąpić zagrożeniach. Pilotaż w zakresie ostrzegania ludności przy wykorzystaniu tego systemu sprawuje Centrum Eksperymentalne ds. Komunikacji w Stanach Zagrożeń w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Stosunków Królewskich Holandii. System jest kompleksowo sprawdzany przez instytucje administracji rządowej oraz operatorów telekomunikacyjnych. Proces testowania systemu został rozpoczęty w październiku 2005 r. i trwał do listopada 2007 r. (w sumie 24 miesiące). Po zakończeniu prób centrum dokona oceny rezultatów badań. Równolegle Uniwersytet Technologii w Delft prowadzi badania w zakresie techniki i wykorzystania wiadomości przez służby ratownicze oraz administrację publiczną.

Holandia oficjalnie rozpoczęła 2-letni okres prób 5 października 2005 r. Początkowo 1000 obywateli z miasta Zoetermeer, objętych zostało testami. Natomiast pod koniec 2006 roku już wszyscy obywatele Holandii wiedzieli na czym system polega i odebrali kilka informacji testowych. Nad projektem pracowali przedstawiciele administracji publicznej Holandii, którzy wspólnie zainwestowali 2,5 mln euro, posiadając 40% udziałów w systemie. Pozostałe 60% należy do prywatnych przedsiębiorstw (w tym operatorów telekomunikacyjnych), które mogą używać systemu do celów komercyjnych, np.:

- informacje dla turystów, informacje o korkach ulicznych, czy też o nadchodzącej pogodzie.
- reklamy itp.

Cała ocena została podjęta z inicjatywy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Holandii, które chciało wprowadzić dodatkowy element do systemu syren, w celu informowania mieszkańców o wystąpieniu katastrof oraz o sposobach postępowania podczas tych zdarzeń.

System CB jest stosunkowo nową technologią, oferującą nowe możliwości lokalnego informowania społeczeństwa. Stąd rząd Holandii zdecydował się przy współudziale wybranych operatorów komunikacyjnych przeprowadzić testy mające na celu sprawdzenie poprawności działa-

nia całego systemu. Celem testów jest sprawdzenie czy mieszkańcy danego regionu mogą być skutecznie informowani. Jeśli testy się powiodą również inni operatorzy usług telekomunikacyjnych przystąpią do wprowadzania systemu w życie.

Podsumowanie

Na wybór systemu CB do ostrzegania i alarmowania wpłynęły głównie jego następujące cechy, m.in.:

- możliwość skutecznej masowej komunikacji ludności (w tym turystów) na określonym obszarze (przesyłanie informacji niemalże w czasie rzeczywistym – maksymalnie 3 sekundowe opóźnienie; informacja, która jest autoryzowana przez operatora, trafia jednocześnie do milionów użytkowników);
- używanie dedykowanego kanału, co pozwala uniknąć zakłócania pracy innych sieci, w przypadku Holandii jest to kanał #920;
- możliwość przesyłania zarówno tekstów jak i obrazów;
- z uwagi na fakt, iż w skład grupy turystów będą wchodzić obywatele innych państw (posługujący się innym językiem), zarezerwowane zostały dodatkowe kanały dla różnych wersji językowych;
- możliwość ostrzegania obywateli, którzy w chwili alarmu znajdują się w: domach, pracy, miejscach publicznych, na zewnątrz zabudowań lub zmieniają miejsce pobytu np. prowadzą samochód.

Biorąc pod uwagę powyższe, proponuje się etapową realizację prac przygotowawczych:

Etap I

W celu wypracowania właściwej koncepcji realizacji projektu nt. „Komórkowego przekazu wiadomości” zasadnym wydaje się ustalenie spotkania instytucji odpowiedzialnych za wprowadzenie projektu w życie. **Efektem spotkania byłoby powołanie zespołu odpowiedzialnego za opracowanie gotowych rozwiązań do realizacji przedmiotowego projektu.** Do zadań zespołu należałoby:

- opracowanie założeń niezbędnych do wprowadzenia projektu w życie;
- ustanowienie planu pracy zespołu wraz z propozycjami realizacji zadań w ramach poszczególnych celów pośrednich, umożliwiających osiągnięcie celu nadrzędnego – wprowadzenie projektu w życie;
- przypisanie zadań do realizacji wybranym instytucjom i organom zgodnie z posiadanymi kompetencjami;
- bieżące monitorowanie realizacji zadań zespołu.

W składzie szerokiego gremium powinni się znaleźć przedstawiciele instytucji i urzędów współpracujących przy założeniach, realizacji oraz funkcjonowaniu systemu.

W związku z powyższym należy doprowadzić do spotkania niżej wymienionych przedstawicieli organów administracji rządowej:

- 1) ministrów kierujących działami administracji rządowej:
 - a) finansów publicznych,
 - b) gospodarki,
 - c) obrony narodowej,

- d) informatyzacji,
 - e) łączności,
 - f) transportu (Urząd Komunikacji Elektronicznej),
 - g) spraw wewnętrznych i administracji;
- 2) komendanta głównego Państwowej Straży Pożarnej;
 - 3) komendanta głównego Policji;
 - 4) komendanta głównego Straży Granicznej;
 - 5) prezesa Państwowej Agencji Atomistyki,;
 - 6) szefa Obrony Cywilnej Kraju
- oraz generalnego inspektora Ochrony Danych Osobowych.

Powyższy wykaz nie ma charakteru ostatecznego, tzn. trzeba założyć, iż w trakcie trwania dyskusji być może pojawi się potrzeba zaproszenia do udziału w spotkaniu przedstawicieli innych instytucji. Warto zastanowić się nad wyborem podmiotu wiodącego, który w ramach posiadanych kompetencji mógłby kierować zespołem. **Zasadnym wydaje się zaproponowanie organu właściwego w sprawach wewnętrznych i administracji jako inicjatora projektu.**

Osoby zaproszone do udziału w pierwszym spotkaniu zespołu powinny mieć możliwość wcześniejszego zapoznania się z tematem, który pozwoli im na przygotowanie się do udzielenia krótkiej informacji na temat obowiązującego stanu prawnego regulującego poruszany w niniejszych założeniach obszar.

Warto nadmienić, iż obecnie trwa dyskusja w Komisji Europejskiej nt. usprawnienia istniejących systemów alarmowania i ostrzegania ludności w krajach Unii Europejskiej. Przedstawiciele państw członkowskich uczestniczący w grupie roboczej ds. Systemów Wczesnego Ostrzegania KE jednogłośnie wskazali potrzebę modernizacji systemów opartych w głównej mierze na bazie syren. Wykorzystanie najnowszych zdobyczy technologii i rozwiązań technicznych takich jak telefonia cyfrowa, RDS pozwala na skuteczniejszą formę alarmowania dużej grupy społeczeństwa w krótkim czasie. Rozwiązanie to może odegrać ogromną rolę w kontekście alarmowania ludności, nie tylko w przypadku wystąpienia zdarzeń, katastrof o dużych rozmiarach, lecz także o mogących wystąpić zagrożeniach lokalnych. Próba realizacji projektu stanowi ogromną szansę dla naszego kraju w dziedzinie posiadania nowoczesnego systemu wczesnego ostrzegania i alarmowania nie tylko obywateli naszego kraju, ale również innych państw. Osiągnięty rezultat wpisywałby się w sferę europejskiej wartości dodanej. Kryterium to, dodatkowo, pozwalałoby na wykorzystanie istniejących narzędzi do pozyskiwania funduszy na częściowe finansowanie projektu.

Etap II

Wypracowanie koncepcji koniecznych zmian w polskim prawodawstwie.

Etap III

Wdrożenie zmian w prawodawstwie.

Opracowanie projektu technicznego.

Etap IV

Uruchomienie pilotażowego programu wdrożeniowego.

Etap V

Uruchomienie i wdrożenie projektu „Komórkowy przekaz wiadomości w Polsce”.

Szkolenie w zakresie ochrony ludności obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego

Realizacja przedsięwzięć szkoleniowych w 2007 r. odbywała się na podstawie:

- wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju z dnia 19 grudnia 2006 r. w sprawie zasad organizacji i sposobu przeprowadzania szkoleń z zakresu obrony cywilnej;
- planu pracy Komendy Głównej PSP na 2007 r.
- harmonogramu szkoleń centralnych na 2007 r. z zakresu ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego.

Ogółem w 2007 roku w przedsięwzięciach szkoleniowych na szczeblu centralnym uczestniczyło 1210 osób. Szczegóły przedstawia poniższa tabela.

Tabela 77. Realizacja przedsięwzięć centralnych w zakresie ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego

Lp.	Przedsięwzięcie		Liczba osób	Razem
1.	Narada szkoleniowa z przedstawicielami WZK, OSOC, OS Administracji Państwowej i Szkół PSP.		39	39
2.	Konferencja naukowa „Wyzwania Bezpieczeństwa Cywilnego XXI wieku – Inżynieria działań w obszarach nauki, dydaktyki i praktyki”.		90	90
3.	Spotkanie organizacyjne Rady Programowej ds. ochrony dóbr kultury przed nadzwyczajnymi zagrożeniami (21.06.2007 r.).		5	34
4.	Spotkanie organizacyjne Rady Programowej ds. ochrony dóbr kultury przed nadzwyczajnymi zagrożeniami (3.10.2007 r.).		14	
5.	Posiedzenie Rady Programowej ds. ochrony dóbr kultury przed nadzwyczajnymi zagrożeniami (11.12.2007 r.).		15	
6.	Warsztaty – system szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej – założenia programowe do szkolenia podstawowego na szczeblu terenowym, programy edukacyjne w zakresie poprawy stanu bezpieczeństwa dzieci.		60	60
7.	Ogólnopolska konferencja „Ochrona dóbr kultury na wypadek szczególnych zagrożeń – współpraca i współdziałanie instytucji kultury ze służbami ratowniczymi”.		107	107
8.	Narada szkoleniowa z przedstawicielami Wydziałów Zarządzania Kryzysowego.		22	22
9.	Narada szkoleniowa z przedstawicielami Szkół PSP oraz CNBOP.		10	10
10.	Szkolenia	Internetowe szkolenie dla administracji publicznej z zakresu obrony cywilnej, ochrony ludności i zarządzania kryzysowego.	690	690
11.		Szkolenie dyrektorów WZKUW z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej.	18	18
12.		Szkolenie dla dyrektorów departamentów i biur właściwych ds. obronnych ministerstw i urzędów centralnych.	28	28
13.		Szkolenie doskonalące dla operatorów radiostacji lotniczych.	16	16
14.		Kurs – upowszechnianie międzynarodowego prawa humanitarne.	12	12
15.		Warsztaty psychologiczne na temat: „Wsparcie psychologiczne w sytuacjach kryzysowych”.	24	24
16.		Szkolenie dla Komendantów Wojewódzkich Policji i Państwowej Straży Pożarnej z zakresu ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego.	34	34
17.		Szkolenie dla marszałków województw z zakresu obrony cywilnej, ochrony ludności i zarządzania kryzysowego (5–6.12.2007 r.).	16	16
18.	Koordynacja skierowań na kursy w Centrum Szkolenia Obrony Przed Bronią Masowego Rażenia w Akademii Obrony Narodowej.		10	10
Razem			1210	

Do zasadniczych przedsięwzięć zrealizowanych w 2007 r. należy zaliczyć:

- Organizację „Internetowego szkolenia dla administracji publicznej z zakresu obrony cywilnej, ochrony ludności i zarządzania kryzysowego”. Szkolenie zostało zorganizowane w okresie od października 2006 r. do kwietnia 2007 r. przez Komendę Główną Państwowej Straży Pożarnej oraz Szkołę Główną Służby Pożarniczej. Na szkolenie zarejestrowało się 2218 osób. Spośród zarejestrowanej grupy, profil wypełniły 1452 osoby, co stanowiło 65,5% wszystkich zarejestrowanych na szkolenie. Do egzaminu przystąpiły 762 osoby, a z wynikiem pozytywnym egzamin zdało 690 osób, tj. 90% zdających. Celem szkolenia było przedstawienie uczestnikom wiedzy i aktualnie, obowiązujących rozwiązań w dziedzinie obrony cywilnej, ochrony ludności i zarządzania kryzysowego. Szkolenie zakończyło się egzaminem w formie testu przeprowadzonego przez Internet oraz egzaminów w ośrodkach szkolenia PSP. Po uzyskaniu pozytywnej oceny uczestnikom zostały wystawione zaświadczenia o ukończeniu szkolenia. Uczestnicy szkolenia nie ponosili opłat za uczestnictwo w przedsięwzięciu.
- Organizację narady szkoleniowej z przedstawicielami Wydziałów Zarządzania Kryzysowego, Ośrodków Szkolenia Obrony Cywilnej, Ośrodków Szkolenia Administracji Publicznej i Szkół Państwowej Straży Pożarnej. Narada odbyła się w dniach 26–29 kwietnia 2007 r. w Szkole Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu. W naradzie udział wzięło 39 osób.
Tematyka narady:
 - struktura organizacyjna KG PSP i zadania Biura ds. Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej;
 - system szkolenia dla potrzeb ochrony ludności i obrony cywilnej oparty o wytyczne SOCK;
 - aktualny stan prac nad projektami nowych aktów normatywno-prawnych w zakresie zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej;
 - szkolenia podstawowe i specjalistyczne realizowane w szkołach PSP i ośrodkach szkolenia OC;
 - zasady współpracy w obszarze szkoleniowym pomiędzy wydziałami zarządzania kryzysowego a placówkami dydaktycznymi.
- Organizację I międzynarodowej konferencji naukowej pt. „Wyzwania Bezpieczeństwa Cywilnego XXI wieku – Inżynieria działań w obszarach nauki, dydaktyki i praktyki”. W konferencji zorganizowanej w Szkole Głównej Służby Pożarniczej w Warszawie udział wzięło 90 osób.
Cel konferencji:
 - wymiana poglądów oraz wzajemnych oczekiwań i ofert między środowiskami nauki, praktyki i dydaktyki BC;
 - diagnoza adekwatności i wystarczalności aktualnych założeń, koncepcji, struktur, zasobów i działań w sferach nauki, praktyki i dydaktyki BC w kontekście prognozowanych wyzwań i problemów;
 - identyfikacja podstawowych szans i zagrożeń oraz problemów BC w bliższej i dalszej perspektywie, w różnych skalach, ich podłoże, możliwe formy i znaczenie;
 - określenie charakteru obszarów i kierunków zmian w poszczególnych sferach pod kątem sprostania wyzwaniom XXI wieku;
 - identyfikacja potrzeb, możliwości integracji działań i wspólnego podjęcia problemów BC;

- upowszechnianie dorobku naukowego, dydaktycznego i praktycznego polskich ośrodków praktyki, dydaktyki i badań BC.
- Organizację szkolenia dla dyrektorów wydziałów zarządzania kryzysowego urzędów wojewódzkich z zakresu ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego. W szkoleniu udział wzięło 18 osób. Przedsięwzięcie było realizowane na podstawie „Programu szkolenia dla dyrektorów wydziałów zarządzania kryzysowego urzędów wojewódzkich z zakresu ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego”, zatwierdzonego przez komendanta głównego Państwowej Straży Pożarnej – Zastępcę Szefa Obrony Cywilnej. Program obejmował 17 godzin zajęć dydaktycznych, w tym 10 godzin zajęć teoretycznych oraz 7 godzin ćwiczeń praktycznych, wykładowcami byli przedstawiciele Departamentu Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych MSWiA, Akademii Obrony Narodowej, Komendy Głównej PSP oraz kadra naukowo-dydaktyczna Szkoły Głównej Służby Pożarniczej.
- Organizację posiedzenia Rady Programowej ds. ochrony dóbr kultury przed nadzwyczajnymi zagrożeniami. Posiedzenie odbyło się w dniu 21 czerwca br. w Szkole Aspirantów PSP w Krakowie. W spotkaniu udział wzięło 5 osób. Konsekwencją spotkania była nowelizacja Regulaminu Rady Programowej. Nowy Regulamin Rady Programowej został zatwierdzony przez komendanta głównego PSP w dniu 30 sierpnia 2007 r.
- Organizację szkolenia dla dyrektorów departamentów i biur właściwych do spraw obronnych ministerstw i urzędów centralnych z zakresu obrony cywilnej, ochrony ludności i zarządzania kryzysowego, które odbyło się w Szkole Głównej Służby Pożarniczej. W szkoleniu udział wzięło 28 dyrektorów z ministerstw i urzędów centralnych. Zajęcia teoretyczne dotyczyły między innymi zagadnień z zakresu ochrony ludności i zarządzania kryzysowego w Unii Europejskiej i NATO, zagrożenia terroryzmem z użyciem broni biologicznej i możliwości przeciwdziałania skutkom takich zdarzeń, roli organizacji pozarządowych w systemie zarządzania kryzysowego, organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. Natomiast w ramach zajęć praktycznych uczestnicy wzięli udział w treningu decyzyjnym w Pracowni Inżynierii Procesów Decyzyjnych. Ćwiczenie miało na celu zaprezentowanie możliwości zastosowania specjalistycznego oprogramowania komputerowego i map cyfrowych w procesie wspomagania podejmowania decyzji w konkretnej aplikacji sytuacji kryzysowej.
- Organizację posiedzenia Rady Programowej ds. ochrony dóbr kultury przed nadzwyczajnymi zagrożeniami. Posiedzenie odbyło się w dniu 21 czerwca 2007 r. w Szkole Aspirantów PSP w Krakowie. W spotkaniu udział wzięło pięć osób. Konsekwencją spotkania była nowelizacja Regulaminu Rady Programowej. Nowy Regulamin Rady Programowej został zatwierdzony przez komendanta głównego PSP w dniu 30 sierpnia 2007 r.
- Organizację szkolenia doskonalącego dla operatorów radiostacji lotniczych w Centralnej Szkole Szybowcowej w Lesznie Wielkopolskim. Szkolenie zorganizowało Biuro ds. Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej KG PSP we współpracy z Aeroklubem Polskim. W szkoleniu udział wzięło 16 osób z wydziałów zarządzania kryzysowego urzędów wojewódzkich. Podstawą realizacji szkolenia był „Program szkolenia doskonalącego dla operatorów radiostacji lotniczych pracujących w paśmie lotniczym (117,975–137 MHz)” zatwierdzony przez Zastępcę Szefa Obrony Cywilnej Kraju w dniu 23 czerwca 2005 r. Obejmował on 22 godziny zajęć dydaktycznych, w tym 18 godzin zajęć teoretycznych oraz 4 godziny ćwiczeń prakty-

cznych, wykładowcami byli instruktorzy Centralnej Szkoły Szybowcowej Aeroklubu Polskiego. Z ramienia komendanta głównego PSP szkolenie nadzorował Wiktor K. Zmysłowski – kierownik Sekcji ds. Programów i Organizacji Szkolenia Ochrony Ludności Biura ds. Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej KG PSP.

- Organizację warsztatów nt. „System szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej – założenia programowe do szkolenia podstawowego na szczeblu terenowym, programy edukacyjne w zakresie poprawy stanu bezpieczeństwa dzieci”. W warsztatach zorganizowanych w Szkole Podoficerskiej PSP w Bydgoszczy uczestniczyło 60 osób.

Celem przedsięwzięcia było:

- przedstawienie dotychczasowych rozwiązań i doświadczeń w zakresie szkolenia z tematyki ochrony ludności oraz wypracowanie propozycji kierunków doskonalenia systemu szkolenia na najbliższe lata;
 - opracowanie założeń programowych do szkolenia podstawowego na szczeblu terenowym wynikających z wytycznych Szefa Obrony Cywilnej Kraju;
 - przedstawienie dotychczasowych doświadczeń organizacyjnych i merytorycznych w zakresie realizacji programu edukacyjnego „Bezpieczne Życie” oraz nowelizacja założeń programowych szkolenia nauczycieli kształcenia zintegrowanego w ramach programu;
 - wypracowanie procedur w zakresie reklamowania osób funkcyjnych i nadawania przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych dla potrzeb obrony cywilnej.
- Organizację szkolenia z zakresu upowszechniania międzynarodowego prawa humanitarne- go. Szkolenie odbyło się w dniach 26–29 września br. w Szkole Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie. W szkoleniu uczestniczyło 12 osób. Uczestnikami kursu byli przedstawiciele Wojewódzkich Wydziałów Zarządzania Kryzysowego oraz funkcjonariusze Komendy Głównej i komend wojewódzkich Państwowej Straży Pożarnej. Celem szkolenia było zapoznanie uczestników z systemem norm, rolą i znaczeniem MPH we współczesnym świecie. Wykłady prowadziła kadra naukowa Uniwersytetu Jagiellońskiego.
 - Organizację spotkania organizacyjnego Rady Programowej ds. ochrony dóbr kultury przed nadzwyczajnymi zagrożeniami. Spotkanie zorganizowano w dniu 3 października 2007 r. w Szkole Aspirantów PSP w Krakowie podczas konferencji „Ochrona dóbr kultury na wypadek szczególnych zagrożeń – współpraca i współdziałanie instytucji kultury ze służbami ratowniczymi”. W spotkaniu udział wzięło 14 osób. Celem spotkania był wybór nowego składu Rady oraz zapoznanie jej członków z nowym regulaminem Rady Programowej. Ponadto Rada zaopiniowała komunikat końcowy konferencji. W dniu 8 listopada komendant główny PSP zatwierdził nowy skład Rady Programowej. W radzie zasiada 11 osób.
 - Organizację ogólnopolskiej konferencji „Ochrona dóbr kultury na wypadek szczególnych zagrożeń – współpraca i współdziałanie instytucji kultury ze służbami ratowniczymi”. Konferencję zorganizowano w Szkole Aspirantów PSP w Krakowie w dniach 2–4 października 2007 r. W konferencji uczestniczyło 107 osób.

Patronat nad konferencją objęli:

- minister spraw wewnętrznych i administracji,
- minister kultury i dziedzictwa narodowego,
- minister obrony narodowej.

Konferencja skierowana była do merytorycznych pracowników resortu spraw wewnętrznych, obrony narodowej, kultury i dziedzictwa narodowego oraz podległych im jednostek zajmujących się tematyką ochrony zabytków, pracowników administracji rządowej i samorządowej, właścicieli i zarządców obiektów zabytkowych, pracowników muzeów, bibliotek, galerii, pracowników Wydziałów Zarządzania Kryzysowego urzędów wojewódzkich, merytorycznych pracowników komend wojewódzkich, miejskich i powiatowych Państwowej Straży Pożarnej, pracowników organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną zabytków. W czasie Konferencji odbyły się trzy sesje plenarne dotyczące: zagrożeń obiektów zabytkowych i zbiorów, zasad prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych na tych obiektach i współpracy właścicieli z ratownikami oraz profilaktyki i zabezpieczeń, a także praktyczna sesja wyjazdowa, podczas której przeprowadzone były ćwiczenia na Wawelu.

Tematyka konferencji objęła następujące zagadnienia:

1. Zagrożenia obiektów zabytkowych.
 2. Zagrożenia ze strony człowieka oraz urządzeń, instalacji i infrastruktury.
 3. Zagrożenia ze strony klęsk żywiołowych.
 4. Zagrożenia czasu wojny.
 5. Zasady prowadzenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym.
 6. Zasady/procedury prowadzenia działań ratowniczych na obiektach zabytkowych.
 7. Analiza możliwości wykorzystania różnych środków gaśniczych.
 8. Ewakuacja, zaopatrzenie wodne oraz drogi pożarowe – wymogi.
 9. Współpraca i współdziałanie właściciela/zarządcy ze służbami ratowniczymi.
 10. Analiza możliwości wykorzystania Sił Zbrojnych RP podczas prowadzenia działań ratowniczych/usuwania skutków katastrofy i innych zdarzeń.
 11. Zasady ustalania priorytetów w ratowaniu zbiorów – koordynacja służb ratowniczych pod względem ewakuacji mienia.
 12. Wpływ lokalizacji obiektu zabytkowego w stosunku do siedziby służb ratowniczych na czas reakcji oraz poziom wyszkolenia personelu.
 13. Zasady ratowania zbiorów zamoczonych – ogólne zasady, możliwe do wykonania przez służby ratownicze czynności.
 14. Analiza obecnego stanu zabezpieczeń obiektów zabytkowych.
 15. Zabezpieczenia obiektów zabytkowych przed przestępczością.
 16. Zabezpieczenia na czas wojny.
 17. Plany ratownicze, instrukcje i inne dokumenty.
 18. Antywłamaniowe i przeciwpożarowe zabezpieczenia mechaniczne i elektroniczne.
 19. Zasady wyposażenia w gaśnice i urządzenia ratownicze.
 20. Zasady postępowania po wystąpieniu zagrożenia.
 21. Organizacja i przygotowanie działań na wypadek zdarzenia/katastrofy.
- Organizację warsztatów psychologicznych na temat: „Wsparcie psychologiczne w sytuacjach kryzysowych”. W warsztatach zorganizowanych w dniach 5–7 listopada 2007 r. w CNBOP w Józefowie udział wzięły 24 osoby. Warsztaty skierowane były do psychologów i interwentów kryzysowych PSP oraz współpracujących z nimi psychologów i innych osób

zajmujących się pomocą w sytuacjach kryzysowych m.in. z MSWiA, Polskiej Misji Medycznej, Polskiej Akcji Humanitarnej, GOPR, Kompanii Węglowych.

Celem warsztatów było poszerzenie oraz uporządkowanie wiedzy i umiejętności specjalistów zajmujących się pomocą i wsparciem psychologicznym w sytuacjach kryzysowych. Zajęcia przeprowadzone zostały w dwóch blokach tematycznych tj: „Metodyka warsztatów psychologicznych w profilaktyce stresu”, „Debriefing i co dalej? Wsparcie psychologiczne w nurcie terapii poznawczo-behawioralnej dla osób poszkodowanych w sytuacjach kryzysowych”.

- Organizację szkolenia dla komendantów wojewódzkich Policji i Państwowej Straży Pożarnej z zakresu ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego. W szkoleniu zorganizowanym w dniach 22–23 listopada 2007 r. w Szkole Głównej Służby Pożarniczej udział wzięły 34 osoby.

Celem szkolenia było zapoznanie uczestników z:

- aktualnie obowiązującymi rozwiązaniami normatywno-prawnymi w dziedzinie ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego;
- rolą i zadaniami krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego w ochronie ludności;
- ochroną ludności i zarządzaniem kryzysowym w Unii Europejskiej i w NATO;
- analizą ryzyka podczas sytuacji kryzysowych;
- zagrożeniem terroryzmem z użyciem broni biologicznej i możliwości przeciwdziałania skutkom takich zdarzeń;
- możliwościami zastosowania specjalistycznego oprogramowania komputerowego i map cyfrowych w procesie wspomagania podejmowania decyzji w konkretnej aplikacyjnej sytuacji kryzysowej (wizyta w Pracowni Inżynierii Procesów Decyzyjnych SGSP).
- Organizację narady szkoleniowej z przedstawicielami Wydziałów Zarządzania Kryzysowego. Narada odbyła się w dniu 27 listopada 2007 r. w Komendzie Głównej PSP. W naradzie uczestniczyły 22 osoby.
Tematem narady były:
 - ustalenia w zakresie realizacji programu edukacyjnego „Bezpieczne Życie” we wszystkich województwach;
 - założenia organizacyjno-merytoryczne do realizacji programu;
 - dotychczasowy przebieg realizacji programu, prezentacja danych statystycznych;
 - harmonogram przygotowań do wdrożenia programu;
 - raportowanie i ewaluacja podjętych działań.
- Organizację narady szkoleniowej z przedstawicielami szkół Państwowej Straży Pożarnej oraz Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpowodzi. Narada odbyła się w dniu 2 grudnia 2007 r. w Centrum Naukowo-Badawczym Ochrony Przeciwpowodzi w Józefowie. W naradzie udział wzięło 10 osób.
Tematyka narady:
 - realizacja szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w szkołach PSP oraz w CNBOP w 2007 r.;
 - propozycje ofert szkoleniowych z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej na 2008 r.;

- realizacja szkoleń centralnych w 2007 r. oraz szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej planowanego na rok 2008;
- wytyczne do sprawozdawczości finansowej dotyczącej szkoleń zrealizowanych z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w 2007 roku.
- Organizację szkolenia dla marszałków województw z zakresu obrony cywilnej, ochrony ludności i zarządzania kryzysowego. W szkoleniu zorganizowanym w dniach 5–6 grudnia 2007 r. w Szkole Głównej Służby Pożarniczej w Warszawie udział wzięło 16 osób.

Celem szkolenia było zapoznanie uczestników z:

- aktualnie obowiązującymi rozwiązaniami normatywno-prawnymi w dziedzinie ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego;
 - rolą i zadaniami krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego w ochronie ludności;
 - rolą organizacji pozarządowych w systemie zarządzania kryzysowego;
 - ochroną ludności i zarządzaniem kryzysowym w Unii Europejskiej i w NATO;
 - analizą ryzyka podczas sytuacji kryzysowych;
 - zagrożeniem terroryzmem z użyciem broni biologicznej i możliwości przeciwdziałania skutkom takich zdarzeń;
 - możliwościami zastosowania specjalistycznego oprogramowania komputerowego i map cyfrowych w procesie wspomagania podejmowania decyzji w konkretnej aplikacyjnej sytuacji kryzysowej (prezentacja Pracowni Inżynierii Procesów Decyzyjnych SGSP).
 - Organizację posiedzenia Rady Programowej ds. ochrony dóbr kultury przed nadzwyczajnymi zagrożeniami. W posiedzeniu, które odbyło się 11 grudnia 2007 r. w Centralnej Bibliotece Wojskowej w Warszawie, udział wzięło 15 osób.
- Cel posiedzenia:
- przedstawienie stanu realizacji wniosków z ostatniego posiedzenia Rady Programowej;
 - przedstawienie szkoleń zorganizowanych z zakresu ochrony dóbr kultury w 2007 r.;
 - przedstawienie harmonogramu prac Rady Programowej w 2008 r.;
 - zapoznanie członków Rady Programowej z ochroną narodowego zasobu bibliotecznego na przykładzie Centralnej Biblioteki Wojskowej oraz pokaz praktyczny przechowywania i konserwacji zbiorów.

W 2007 r. w ramach obszaru działania Sekcji ds. Programów i Organizacji Szkolenia Ochrony Ludności opracowano następujące programy szkolenia i publikacje:

- Książka „System szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej – założenia programowe do szkolenia podstawowego na szczeblu terenowym, programy edukacyjne w zakresie poprawy stanu bezpieczeństwa dzieci”.
- Programy szkolenia z zakresu ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego dla:
 - dyrektorów Wydziałów Zarządzania Kryzysowego UW;
 - dyrektorów departamentów i biur właściwych do spraw obronnych ministerstw i urzędów centralnych;
 - komendantów wojewódzkich Policji i Państwowej Straży Pożarnej;
 - marszałków województw;
 - psychologów i interwentów kryzysowych;

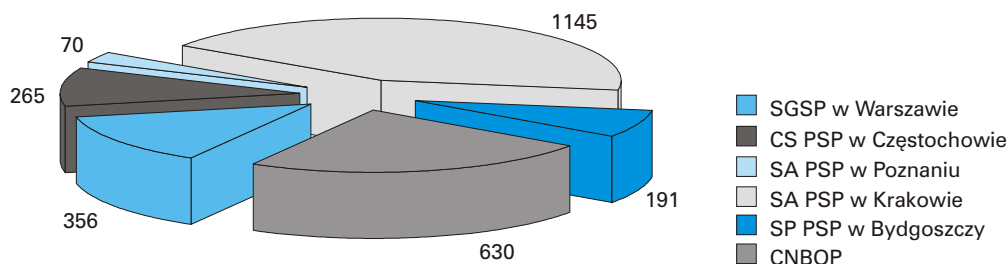
- Opracowanie zbiorcze zrealizowanych szkoleń w 2006 r. przez:
 - Wydziały Zarządzania Kryzysowego UW;
 - szkoły Państwowej Straży Pożarnej;
 - ośrodki Szkolenia Obrony Cywilnej.

Szkolenia z zakresu ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego zrealizowane w placówkach edukacyjnych PSP

W 2007 r. w ramach szkolenia z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w szkołach i ośrodkach PSP przeszkolono 2657 osób.

Tabela 78. Liczba przeszkolonych osób w placówkach edukacyjnych PSP

Lp.	Szkoła	Liczba szkoleń	Liczba przeszkolonych osób
1.	Szkoła Główna Służby Pożarniczej w Warszawie	9	356
2.	Centralna Szkoła Państwowej Straży Pożarnej w Częstochowie	8	265
3.	Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu	1	70
4.	Szkoła Aspirantów Państwowej Straży Pożarnej w Krakowie	44	1145
5.	Szkoła Podoficerska Państwowej Straży Pożarnej w Bydgoszczy	4	191
6.	Centrum Naukowo-Badawcze Ochrony Przeciwpowodziowej	9	630
Razem			2657

Rys. 55. Liczba przeszkolonych osób w placówkach edukacyjnych PSP

Program edukacyjny „Bezpieczne życie”

W 2007 r. kontynuowany był program edukacyjny „Bezpieczne Życie” na terenie wybranych miejscowości w kraju. Do czerwca 2007 r. (rok szkolny 2006/2007) program objął 6148 dzieci z klas I-III i był realizowany przez 242 nauczycieli.

Tabela 79. Liczba przeszkolonych osób na terenie wybranych miejscowości w kraju do czerwca 2007 r.

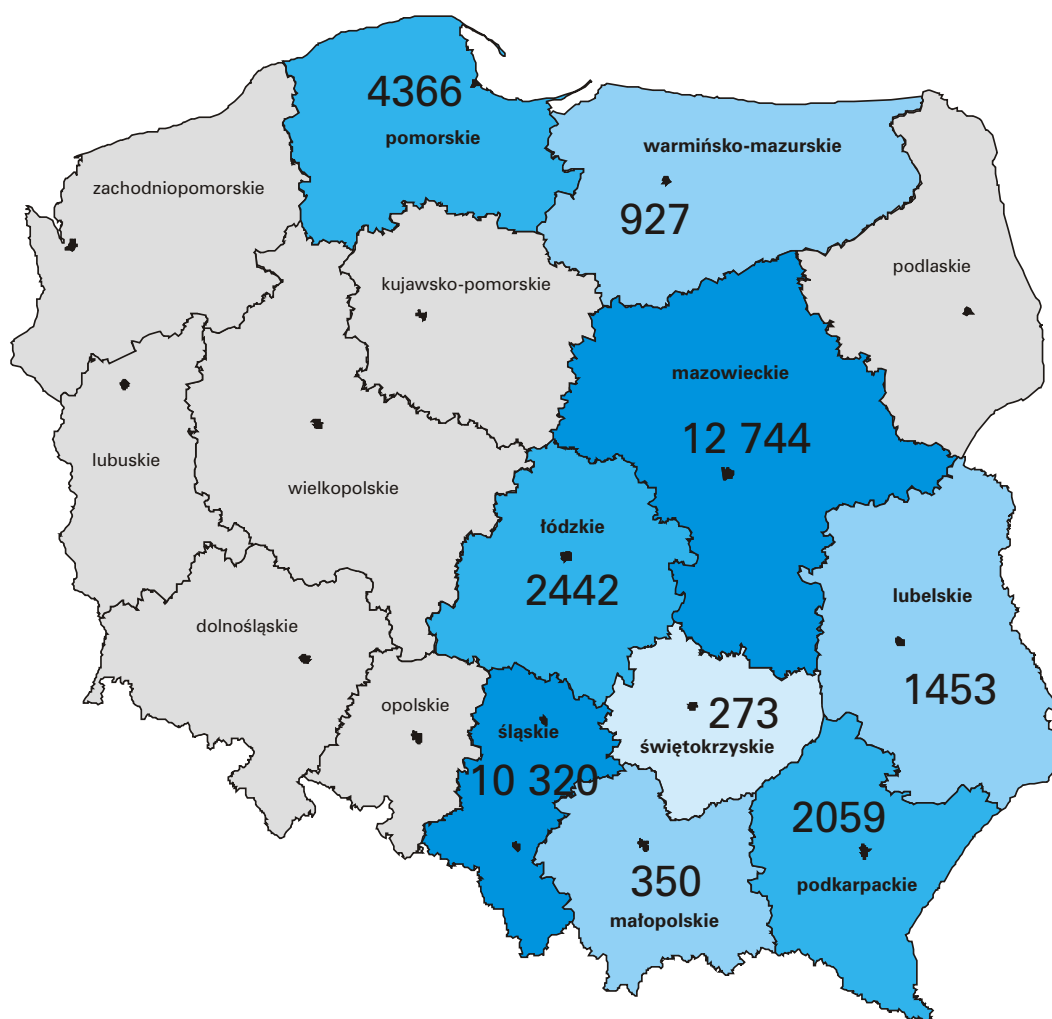
Lp.	Liczba przeszkolonych do czerwca 2007 r.		
	miejscowość	dzieci	nauczyciele
1.	Warszawa	2891	140
2.	Sanok	1242	24
3.	Chorzów	1015	43
4.	Gdynia	1000	35
Ogółem		6148	242

Od września 2007 r. (rok szkolny 2007/2008) program został rozpoczęty w sześciu miejscowościach na terenie kraju i objął 6276 dzieci z klas I-III. Metodycznie do prowadzenia programu przygotowanych zostało 247 nauczycieli.

Tabela 80. Liczba przeszkolonych osób na terenie wybranych miejscowości w kraju od września 2007 r. do grudnia 2007 r.

Lp.	Liczba przeszkolonych od września 2007 r. do grdnia 2007 r.		
	miejsowość	dzieci	nauczyciele
1.	Warszawa	2113	78
2.	Łączna	1453	31
3.	Chorzów	990	39
4.	Gdynia	1000	36
5.	Nisko	555	40
6.	Zebrzydowice	165	23
	Ogółem	6276	247

Dotychczas (od 2000 roku) program realizowany był w dziewięciu województwach na terenie kraju i objął 34 834 dzieci.

Rys. 56. Dynamika wdrażania programu „Bezpieczne Życie” w latach 2000–2007

SUMMARY

The system for transmitting messages called the “cell broadcast” can be an excellent technology which would complement the early warning and alert systems in operation in the country, used to notify the population that threats have occurred or may occur. The system applies the technology for sending messages to the users of cellular telephones. These messages are sent by means of aerial masts and GSM transmitters which are generally used in the system of cellular telephony. **This means that all users will receive messages provided that they are within the range of the network and they have activated the correct channel in their devices.** In new cellular telephones, this channel will activate itself automatically.

The use of the state-of-the-art technological achievements and technical solutions, such as digital telephony or RDS, ensures the more effective form of alerting a large group of the population in a short time. Such a solution can play an enormous role in the scope of alerting the population, notifying it not only that events and major disasters have taken place, but also that local threats may occur. The efforts taken to implement the project provide a huge opportunity for our country in the scope of its having the state-of-the-art early warning and alert system to notify not only the citizens of our country, but also the nationals of other countries.

Training courses in the scope of civil protection, civil defence and crisis management

The implementation of the training projects in 2007 was based on:

- the guidelines of the Chief of the National Civil Defence of 19 December 2006 on the principles of the organisation and the manner of the implementation of training courses in the scope of civil defence;
- the work plan of the National Headquarters of the State Fire Service for 2007;
- the timetable of the central training courses for 2007 in the scope of civil protection, civil defence and crisis management.

In 2007, the training projects in the scope of civil protection, civil defence and crisis management at central level were attended by a total of 1,210 persons.

In 2007, within the framework of training courses in the scope of civil protection and civil defence conducted at SFS schools and centres 2,657 persons were trained.

The educational programme “Safe Life”

In 2007, the educational programme “Safe Life” was continued in the selected localities in the country.

By June 2007 (the school year 2006/2007) the programme had covered 6,148 children in Forms I-III and had been implemented by 242 teachers.

In September 2007 (the school year 2007/2008), the programme was started in 6 localities in the country and covered 6,276 children in Forms I-III. 247 teachers were trained methodologically to deliver the programme.

Since 2000 until now the programme has been carried out in 9 provinces in the country and has covered 34,834 children.